

آیین‌نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۳/۷/۲۷ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۷/۲۷، بنا به پیشنهاد شماره ۲۳۳۱۰ د مورخ ۱۳۷۲/۴/۱۸ سازمان امور اداری و استخدامی کشور، به استناد ماده (۲۷) قانون رسیدگی به تخلفات اداری- مصوب ۱۳۷۲ آیین‌نامه قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

فصل اول - تشکیلات، وظایف و صلاحیت

ماده ۱- هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان که در این آیین‌نامه هیأت بدوی نامیده می‌شود در هر یک از دستگاه‌های موضوع ماده (۱۸) قانون رسیدگی به تخلفات اداری که از این پس قانون نامیده می‌شود با رعایت مفاد قانون یاد شده و این آیین‌نامه تشکیل می‌شود.

تبصره - منظور از کارمندان کلیه کارکنان رسمی، ثابت دایم، پیمانی و قراردادی است.

ماده ۲- هیأت تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان، که از این پس هیأت تجدیدنظر نامیده می‌شود، در مرکز وزارتخانه‌ها یا سازمان‌های مستقل دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، مراکز بعضی از استان‌ها به تشخیص هیأت‌عالی نظارت، همچنین در مرکز هر یک از دستگاه‌های زیر تشکیل می‌شود:

شرکت مخابرات ایران، سازمان ثبت احوال کشور، مؤسسه استاندارد و تحقیقات حقوقی ایران و بعضی از دانشگاه‌های کشور به تشخیص وزیران ذی‌ربط، حسب مورد.

تبصره ۱- سازمان‌های مستقل دولتی موضوع این آیین‌نامه و سایر دستگاه‌های مشمول تبصره (۱) ماده (۱) قانون به شرح زیر هستند:

سازمان امور اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه، سازمان تربیت بدنی، سازمان انرژی اتمی، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، دیوان محاسبات، سازمان بازرسی کل کشور، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان قضایی نیروهای مسلح، سازمان پزشکی قانونی کشور، مجلس شورای اسلامی، نهاد ریاست جمهوری، شهرداری تهران، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، جمعیت هلال احمر، کمیته امداد امام خمینی، جهاد دانشگاهی، سازمان تأمین اجتماعی، جهاد دانشگاهی و نهضت سوادآموزی، کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، سازمان پزشکی قانونی کشور، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره ۲- دستگاه‌های موضوع این ماده و تبصره یک آن، در صورت لزوم می‌تواند در مرکز خود هیأت‌های متعدد تجدیدنظر داشته باشند.

ماده ۳- انتصاب هر یک از اعضای اصلی و علی‌البدل هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر، به امضای شخص وزیر یا بالاترین مقام دستگاه‌های موضوع تبصره (۱)، ماده (۲) این آیین‌نامه و با رعایت شرایط مقرر در ماده (۶) قانون صورت می‌گیرد.

ماده ۴- هر یک از دستگاه‌های یاد شده در تبصره (۱) ماده (۲) این آیین‌نامه در صورت داشتن واحد سازمانی در مراکز استان‌ها، می‌توانند نسبت به تشکیل هیأت‌های بدوی در این مراکز اقدام کنند.

ماده ۵- رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان حوزه هر استان تا زمانی که دستگاه متبوع آنان در مرکز آن استان هیأت بدوی تشکیل نداده است پس از کسب نظر وزیر یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه متبوع، با هیأت بدوی متشکل در استان دیگر است.

تبصره- رسیدگی بدوی به تخلفات اداری کارمندان شهرداری‌ها در هر شهرستان در صورت عدم تشکیل هیأت بدوی با هیأت بدوی متشکل در استانداری مربوط است.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۳۹

ماده ۶- هر یک از هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر پس از تشکیل، از بین خود یک نفر رییس، یک نفر نایب رییس و یک نفر دبیر جهت تنظیم صورت‌جلسه‌ها و مکاتبه‌های خود انتخاب و تعیین می‌کنند.

تبصره - مکاتبه‌های هیأت با امضای رییس و در غیاب وی با امضای نایب رییس معتبر است.

ماده ۷- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر موظفند بلافاصله پس از تشکیل، آغاز کار خود را به نحو مقتضی با ذکر نشانی از طریق واحد مربوط به اطلاع کارمندان خود برسانند.

ماده ۸- رسیدگی به تخلفات قبلی کارمندان مأمور توسط هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر دستگاه متبوع کارمند صورت می‌گیرد و دستگاه محل مأموریت مکلف به اجرای آن است. در صورتی که دستگاه محل مأموریت از اجرای رأی امتناع ورزد یا امکان اجرای رأی با توجه به شرایط خاص دستگاه یاد شده موجود نباشد، دستگاه متبوع مستخدم می‌تواند رأساً نسبت به لغو حکم مأموریت اقدام کند و رأی صادر شده را به اجرا درآورد.

تبصره ۱- رسیدگی به تخلفاتی که در محل مأموریت مستخدم واقع شده بر عهده هیأت‌های محل مأموریت است، ولی در صورتی که رأی صادر شده با اشکال اجرایی در دستگاه محل مأموریت کارمند مواجه شود (مانند اخراج)، نظر هیأت‌عالی نظارت درخصوص اجرا یا عدم اجرای آن برای هر دو دستگاه لازم‌الاتباع است.

تبصره ۲- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر در صورت لزوم، از هیأت‌های وزارتخانه یا سازمان متبوع کارمند برای تکمیل مدارک و تحقیقات لازم کمک می‌گیرند. وزارتخانه یا سازمان متبوع کارمند نیز مکلف است در صورت اطلاع از تخلف قبلی کارمند و لزوم تعقیب وی، مدارک اتهام و نتیجه بررسی‌های خود را به وزارتخانه یا سازمان محل مأموریت اعلام کند.

تبصره ۳- رسیدگی به تخلفات کارمندان دولت، مأمور در شرکت‌های تعاونی دستگاه‌های اجرایی یا دستگاه‌هایی که مشمول قانون نیستند بر عهده هیأت‌های

بدوی و تجدیدنظر دستگاه متبوع آنان است.^۱

۱- رأی وحدت رویه ۲۲۷-۱۳۷۹/۷/۲۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری:

موضوع شکایت و خواسته: اعلام تعارض آرای صادره از شعب ۱۵ و ۲۰ دیوان عدالت اداری.

مقدمه: الف) شعبه پانزدهم در رسیدگی... به خواسته اعتراض به رأی... قطعی. چنین رأی صادر نموده است: نظر به این که هیأت مدیره دارای شخصیت حقوقی مستقلی می باشد و بر فرض بروز هرگونه تخلف، قانون رسیدگی به تخلفات اداری هیچگاه شامل شخصیت حقوقی نمی باشد و هیچ گونه تخلف، عملی در خصوص شخصیت حقیقی شاکی ملاحظه نمی گردد و لهذا حکم به ورود شکایت و به شایستگی رسیدگی مجدد در ضمن توجه کامل به این دادنامه صادر و اعلام می گردد.

ب) شعبه بیستم در رسیدگی... به خواسته اعتراض به رأی... حکم به رد شکایت صادر نموده است.

ج) شعبه بیستم در رسیدگی... به خواسته اعتراض به رأی... چنین رأی صادر نموده است: با توجه به محتویات پرونده نظر به این که از ناحیه شاکی نسبت به رأی معترض عنه که وی در مقام عضو تعاونی مسکن اداره کل امور عشایری و به دلیل آن که کارمند رسمی اداره کل امور عشایری استان اصفهان بوده و کارشناس آن اداره بوده است و به سمت مدیر عامل تعاونی مسکن اداره کل امور عشایری انتخاب و در اوقات موظف اداری در سمت تعیینی به انجام وظیفه می پرداخته و این معنی بدان جهت است که رابطه تنگاتنگ با اداره متبوعه خود دارد و هیأت تجدیدنظر با احراز تخلف متناسبه مبادرت به صدور رأی نموده است و در رابطه با خواسته، اعتراض موجهی نسبت به تصمیمات متخذه نداشته و دلیل و مدرکی که مؤثر در مقام باشد اقامه ننموده با عنایت به مندرجات لایحه جوابیه اداره مشکی عنه و بررسی کلیه سوابق منضم به پرونده چون رأی معترض عنه صحیحاً صادر شده است از این رو شکایت وارد به نظر نرسیده به رد آن اظهار نظر می نماید.

د) شعبه بیستم در رسیدگی... به خواسته اعتراض به رأی... چنین رأی صادر نموده است: نظر به این که شاکی در مقام کارمند رسمی اداره کل عشایری استان اصفهان عضو تعاونی مسکن اداره کل امور عشایری شده و در اوقات موظف اداری در سمت تعیین شده مشغول خدمت بوده است و منفصل از رابطه اداری در اوقات انجام وظیفه قانونی نبوده رأی تجدید نظر رسیدگی به تخلفات اداری که با احراز اتهام متناسبه و تطبیق بر بندهای ۷ و ۲ ماده ۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری اصدار یافته معنأً مشعر بر این مفهوم است که با رعایت ماده ۲۱ آیین نامه اجرایی آن تثبیت شده لهذا با عنایت به مندرجات لایحه جوابیه اداره مشکی عنه و این که چون بر کیفیت رسیدگی و اعمال مقررات ایراد و اشکالی ملاحظه نگردید، موجهی برای پذیرش شکایت شاکی موجود نبوده حکم به رد شکایت صادر می نماید.

رأی هیأت عمومی: با عنایت به اختصاص هفت هکتار از اراضی واقع در مرغ و مهیار اصفهان از طرف وزارت جهاد سازندگی به منظور واگذاری به کارکنان واجد شرایط اداره کل امور عشایری استان اصفهان و عدم تعلق آن به شرکت تعاونی مسکن و تفویض مأموریت اجرای دستور مقام مافوق در این خصوص به افراد معین و اشتغال آنان به امر مذکور در ساعات موظف اداری دادنامه های شماره ۸۷۲ مورخ ۱۳۷۷/۶/۲۵ و ۷۸۰ مورخ ۱۳۷۸/۶/۶ و ۱۲۹۰ مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۳ شعبه بیستم بدوی دیوان قطع نظر از توجه یا عدم توجه اتهامات متناسبه به افراد مذکور منحصراً در حدی که اتهامات آنان را قابل طرح و بررسی و صدور رأی در هیأت رسیدگی به تخلفات اداری تشخیص داده است، موافق اصول و موازین قانونی می باشد. این رأی مطابق قسمت اخیر ماده ۲۰ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط در موارد مشابه لازم الاتباع است.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۴۱

ماده ۹- در موارد تعدد تخلفات کارمند در دستگاه‌های مختلفی که در آنها اشتغال داشته است، آخرین دستگاهی که کارمند به آن منتقل شده است (دستگاه متبوع وی)، صالح برای رسیدگی به اتهامات انتسابی و اجرای آرای قطعی صادر شده در خصوص وی است و می‌تواند به نحو مقتضی برای تکمیل مدارک و تحقیقات لازم از دستگاه‌های قبلی کمک بگیرد.

تبصره- دستگاه‌های قبلی و هیأت‌های آنها مکلفند همکاری‌های لازم را در اجرای مفاد این ماده معمول دارند.

ماده ۱۰- انجام وظیفه در هیأت‌ها با حفظ سمت و پست سازمانی صورت می‌گیرد و در صورت ضرورت با توجه به حجم کار، در دستگاه‌های مشمول قانون تعداد کافی پست سازمانی با تغییر عنوان پست‌های بلا تصدی موجود برای اعضای هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری با رعایت مقررات مربوط پیش‌بینی می‌شود.

ماده ۱۱- هیأت‌ها موظفند دفترهایی برای انجام امور مربوط تشکیل دهند و در صورت نیاز می‌توانند انجام امور دفتری خود را به کارگزینی دستگاه مربوط ارجاع کنند. نامه‌های محرمانه هیأت‌ها باید بدون دخل و تصرف و بازبینی در اختیار آنان گذاشته شود.

تبصره- مسؤولین دستگاه‌ها مکلفند امکانات و نیروی انسانی مورد نیاز دفترهای یاد شده را تأمین کنند.

فصل دوم - شروع به رسیدگی^۱

ماده ۱۲- گروه تحقیق موضوع ماده (۵) قانون، متشکل از سه عضو است که از بین افراد متأهل، متعهد، عامل به احکام اسلام، معتقد به نظام جمهوری اسلامی و اصل ولایت فقیه و دارای حداقل ۲۵ سال سن با تصویب هیأت مربوط و

۱- به دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۸/۸/۴ هیأت عالی نظارت که در تاریخ ۱۳۷۳/۳/۱۲ به تصویب هیأت مزبور رسیده است، رجوع شود.

حکم رییس هیأت انتخاب می‌شوند. کارمند بودن دو عضو از سه عضو یاد شده الزامی است.

ماده ۱۳- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر یک دستگاه می‌توانند از یک گروه تحقیق استفاده کنند، مشروط بر این‌که برای تحقیق در مرحله تجدیدنظر در خصوص یک پرونده از همان گروه تحقیق که در رسیدگی بدوی همکاری داشته است، استفاده نشود.

ماده ۱۴- گروه‌های تحقیق فقط درباره کارمندی می‌توانند تحقیق کنند که از طرف هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر، بررسی وضع آنها به این گروه ارجاع شده باشد، همچنین تحقیق تنها در حدودی انجام می‌گیرد که هیأت‌ها معین می‌کنند.

تبصره ۱- هرگاه عضو گروه تحقیق، قرابت نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم با متهم داشته باشد یا در دعوی طرح شده ذی‌نفع باشد، یا با متهم دعوی حقوقی و جزایی داشته باشد حق تحقیق در مورد همان پرونده را ندارد.

تبصره ۲- استفاده نکردن از گروه تحقیق، مانع رسیدگی هیأت به پرونده اتهامی کارمند و صدور رأی نیست.

ماده ۱۵- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر در صورت شکایات یا اعلام اشخاص، مدیران، سرپرستان اداری یا بازرس‌های هیأت‌عالی نظارت، شروع به رسیدگی می‌کنند.

ماده ۱۶- کلیه کارمندان، مسؤولان مربوط و رؤسای کارمند متهم به ارتکاب تخلف، مکلفند همکاری‌های لازم را با هیأت‌ها به‌عمل آورده و مدارک، اسناد و اطلاعات مورد نیاز را در مهلت تعیین شده از طرف هیأت‌ها در اختیار آنها قرار دهند. در مورد اسناد طبقه‌بندی شده، رعایت مقررات و قوانین مربوط الزامی است.

تبصره - در مواردی که پرونده متهم در هیأت‌ها تحت رسیدگی است، هرگونه تصمیم‌گیری نسبت به حالت استخدامی وی، منوط به کسب نظر از بالاترین مقام دستگاه یا نماینده وی است.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۴۳

ماده ۱۷- هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری موظفند پس از انجام بررسی‌های لازم، موارد اتهام را به‌طور کتبی به کارمند ابلاغ و پس از آن ده روز مهلت برای دفاع کارمند منظور کنند. این هیأت‌ها در صورت تقاضای کارمند، مدارک لازم را در اختیار وی قرار می‌دهند.

ماده ۱۸- متهم می‌تواند پس از اطلاع از موارد اتهام و در مهلت تعیین شده از سوی هیأت، جواب کتبی و مدارکی را که در دفاع از خود دارد به هیأت تسلیم کند، در غیراین صورت هیأت می‌تواند به موارد اتهام رسیدگی و رأی لازم را صادر کند.

تبصره- کارمند متهم می‌تواند به‌منظور ارایه مدارک دفاعی خود از هیأت مربوط، تقاضای تمدید مهلت کند. در این مورد، اتخاذ تصمیم با هیأت مربوط است و در هر حال مدت تمدید از (۵) روز نباید تجاوز کند.

فصل سوم - چگونگی رسیدگی به تخلفات

ماده ۱۹- رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان پس از تکمیل پرونده صورت می‌گیرد و چنانچه هیأت حضور متهم را ضروری تشخیص دهد، در جلسه حضور می‌یابد.

تبصره- در صورت درخواست کتبی متهم برای دفاع حضوری، هیأت موظف است یک‌بار وی را برای حضور در جلسه دعوت کند.

ماده ۲۰- تشخیص تخلف و انطباق آن با یکی از موارد تخلفات مندرج در قانون، بر عهده هیأت‌های رسیدگی کننده است.

ماده ۲۱- هیأت پس از اتمام رسیدگی و ملاحظه اسناد و مدارک موجود در پرونده، و توجه کامل به مدافعات متهم و مواردی از جمله میزان زیان وارد شده (اعم از مادی و معنوی) به دولت یا اشخاص حقیقی یا حقوقی، آثار سوء اجتماعی و اداری، موقعیت و سوابق کارمند و وجود و یا فقدان سوء نیت وی، اقدام به صدور

رأی و اتخاذ تصمیم می‌کند، رأی هیأت‌ها باید مستدل و مستند به قانون و مقررات مربوط بوده^۱ و حاوی تخلفات منتسب به متهم، نام و نام‌خانوادگی و امضای اعضای رأی دهنده در زیر رأی صادر شده، باشد.

ماده ۲۲- جلسه‌های هیأت‌ها با شرکت سه نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و آرای آنها با نظر موافق حداقل دو نفر از اعضا، معتبر است.

ماده ۲۳- آرای صادر شده توسط هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر و احکام اخراج موضوع ماده (۱۷) قانون، به‌طور مستقیم و بلافاصله به اداره‌های کارگزینی یا دوائر مشابه دستگاه‌های ذی‌ربط ارسال می‌شود. واحدهای یاد شده موظفند حداکثر ظرف (۳۰) روز از تاریخ صدور رأی، آرا و احکام صادر شده را به کارمندان مربوط ابلاغ کرده و مدارک آن را جهت درج در پرونده اتهامی به هیأت مربوط تحویل دهند. در صورت سهل‌انگاری مسئولان کارگزینی یا امور اداری مربوط در ابلاغ آرا و احکام صادر شده به متهم، با آنان طبق قانون رفتار می‌شود. همچنین هرگونه خودداری یا جلوگیری از اجرای آرای هیأت‌ها ممنوع است و با متخلفان طبق قانون رفتار می‌شود.

ماده ۲۴- هیأت‌های بدوی مکلفند قطعی یا قابل پژوهش بودن آرا، همچنین نشانی محل دریافت درخواست تجدیدنظر را زیر آرای خود درج کنند.

ماده ۲۵- درخواست تجدیدنظر نسبت به آرای هیأت‌های بدوی باید به‌وسیله محکوم‌علیه یا نماینده قانونی وی ظرف (۳۰) روز از تاریخ ابلاغ رأی، با زبان فارسی و ذکر دلایل به‌طور کتبی به اداره کارگزینی مربوط تسلیم و رسید اخذ

۱- رأی شماره ۱۱۹-۱۳۶۸/۱۲/۲۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: رأی صادره از هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری علی‌القاعده باید مبتنی بر دلایل متقن و مغیر و ضوابط شرعی و قانونی باشد و صدور رأی بدون رعایت قاعده فوق‌الذکر که از اصول بدیهی داوری می‌باشد موافق مقررات و موازین قانونی نیست. بنابراین دادنامه شماره ۳۱-۳۱/۱۶/۱۳۷۶ صادره از شعبه ۱۲ دیوان عدالت اداری که متضمن این مفاد است مطابق موازین قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی وفق ماده ۲۰ قانون عدالت اداری در موارد مشابه برای شعب، دیوان و سایر مراجع لازم‌الاتباع است.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۴۵

شود. ملاک دریافت به موقع درخواست، تاریخ ثبت دفترهای کارگزینی مربوط است.

تبصره - درخواست تجدیدنظر نسبت به احکام اخراج موضوع ماده (۱۷) قانون مطابق تبصره (۱) ماده یاد شده انجام می‌شود.

ماده ۲۶ - اداره‌های کارگزینی دستگاه‌ها مکلفند درخواست اعتراض کارمند یا نماینده وی را در سریع‌ترین زمان ممکن، برای رسیدگی به هیأت تجدیدنظر ارسال کنند و در مواردی که رأی هیأت بدوی قابل تجدیدنظر باشد، ولی متهم ظرف مهلت مقرر نسبت به آن درخواست تجدیدنظر نکند، رأی صادر شده را از تاریخ پایان یافتن مهلت یاد شده، اجرا کنند.

ماده ۲۷ - کلیه هیأت‌ها مکلفند در متن آرای قطعی صادر شده، مهلت یک‌ماهه شکایت به دیوان عدالت اداری را تصریح کنند.

ماده ۲۸ - در صورتی که کارمند متخلف در حالتی از حالت‌های استخدامی باشد که اجرای فوری رأی قطعی هیأت درباره وی ممکن نباشد، مراتب به هیأت‌عالی گزارش شده و رأی صادر شده نیز به محض حصول امکان، اجرا می‌شود.

ماده ۲۹ - هیأت‌ها در موارد لزوم می‌توانند در ارتباط با اتهام‌های وارد شده به کارمندان از مراجع قضایی مربوط استعلام نظر کنند و مراجع یاد شده مکلفند حداکثر ظرف (۳۰) روز به استعلام هیأت‌ها پاسخ دهند.

تبصره - هیأت‌ها مکلفند در موارد لزوم از وزارت اطلاعات استعلام نظر کنند و وزارت یاد شده موظف است ظرف (۱۰) روز به استعلام هیأت‌ها پاسخ دهد.

ماده ۳۰ - بلا تکلیف گذاردن مستخدمان دولت در موارد طرح پرونده اتهامی آنان در هیأت‌ها یا صدور آرای غیرقطعی (قابل تجدیدنظر) از سوی هیأت بدوی و نیز در موارد نقض آرای قطعی هیأت‌ها از سوی دیوان عدالت اداری یا هیأت‌عالی نظارت به هر عنوان مجوزی ندارد.

ماده ۳۱- فوت متهم موجب توقف رسیدگی و صدور رأی می‌شود و در صورتی که کارمند در طول تحمل مجازات‌های بندهای "ج"، "د" و "ز" ماده (۹) قانون فوت شود اعمال مجازات‌های یاد شده متوقف شده و حالت استخدای کارمند از زمان فوت به حالت قبل از تعیین مجازات اعاده می‌شود. حکم این ماده مانع از ارسال پرونده به مراجع قضایی در سایر موارد نیست.

تبصره- در صورتی که مستخدمی به استناد ماده (۱۷) قانون، اخراج شده باشد و بعد از اعتراض به حکم مزبور و قبل از رسیدگی توسط هیأت تجدیدنظر، فوت کند، آثار حکم اخراج زایل و حالت کارمند به قبل از تعیین مجازات اعاده می‌شود.

ماده ۳۲- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مکلفند در سریع‌ترین زمان ممکن به پرونده‌هایی که در هیأت‌های پاکسازی و بازسازی گذشته و هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری، منجر به صدور رأی قطعی نشده یا آرای قطعی توسط دیوان عدالت اداری یا هیأت‌عالی نظارت نقض شده، رسیدگی کنند.

رسیدگی به این پرونده‌ها در مواردی که توسط هیأت‌های سابق پاکسازی یا بازسازی مورد رسیدگی قرار گرفته ولی آرای صادر شده به جهاتی قطعیت نیافته یا توسط دیوان عدالت اداری یا هیأت‌عالی نظارت نقض شده‌اند، به‌عهده هیأت تجدیدنظر است. در مواردی که توسط هیأت‌های سابق رأی لازم صادر نشده باشد، این رسیدگی بر عهده هیأت بدوی است. چنانچه در خصوص تشخیص صلاحیت رسیدگی به پرونده‌های موضوع این ماده بین هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر اختلاف نظر باشد، حل اختلاف با هیأت‌عالی نظارت موضوع ماده (۳۷) این آیین‌نامه است.

ماده ۳۳- هیأت‌های بدوی مکلفند در خصوص تعیین مرجع رسیدگی به اتهام‌های مدیران، قبلاً مراتب را به اطلاع نماینده موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه برسانند. مرجع رسیدگی به این قبیل پرونده‌ها به پیشنهاد نماینده موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه و تأیید بالاترین مقام دستگاه‌های یاد شده در تبصره (۱) ماده

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۴۷

(۲) این آیین‌نامه، هیأت بدوی استان مربوط یا هیأت‌های متشکل در مرکز دستگاه است.

فصل چهارم - هماهنگی و نظارت

ماده ۳۴- برای ایجاد هماهنگی و نظارت بر کار هیأت‌ها، هر یک از وزیران و بالاترین مقام‌های دستگاه‌های یاد شده در تبصره (۱) ماده (۲) این آیین‌نامه یک نفر را به‌عنوان نماینده خود که به‌طور مستقیم زیر نظر آنان فعالیت می‌کند برای هماهنگی هیأت‌های آن دستگاه تعیین و به سازمان امور اداری و استخدامی کشور معرفی می‌کنند.

ماده ۳۵- وظایف، اختیارات و مسؤولیت‌های هر یک از نمایندگان موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه به‌شرح زیر است:

۱- برگزاری جلسه‌های هماهنگی بین هیأت‌های وزارتخانه یا سازمان متبوع در فاصله‌های زمانی مناسب؛

۲- بازرسی از چگونگی کار هیأت‌های مربوط در تهران و شهرستان‌ها و تهیه گزارش لازم برای وزیر یا بالاترین مقام دستگاه متبوع، به‌ویژه در مواردی که گزارشی از کم‌کاری و غرض‌ورزی آنها دریافت می‌کنند و ارسال یک نسخه از آن به هیأت‌عالی نظارت؛

۳- نظارت بر فعالیت هیأت‌ها در تهران و شهرستان‌ها و راهنمایی و هدایت و آموزش آنها به‌منظور اجرای هرچه صحیح‌تر قانون؛

۴- بررسی صلاحیت اعضای هیأت‌ها و گروه‌های تحقیق و ارسال گزارش از موارد احتمالی عدم صلاحیت به وزیر یا بالاترین مقام دستگاه متبوع و نیز هیأت‌عالی نظارت؛

۵- ارائه نقطه‌نظرها و پیشنهادهای هیأت‌ها به مراجع ذی‌ربط برای رفع اشکال‌ها و بهبود فعالیت هیأت‌ها؛

- ۶- تهیه گزارش‌های ماهانه از کار هیأت‌ها مربوط و ارسال آنها به هیأت‌عالی نظارت، همراه با یک نسخه از کلیه آرای صادر شده به‌منظور:
- الف) جمع‌بندی و تهیه گزارش‌های دوره‌ای لازم برای اطلاع مسؤولان ذی‌ربط؛
- ب) تجزیه و تحلیل کار هیأت‌ها از نظر کیفی و کمی درخصوص آثار ناشی از اجرای صحیح و دقیق قانون بر اصلاح بافت نیروی انسانی دستگاه‌های اجرایی؛
- ج) بررسی آرای صادر شده و راهنمایی هیأت‌ها در موارد لزوم.
- ۷- انجام پی‌گیری لازم برای رفع مشکلات و نیازهای مربوط به تأمین نیروی انسانی و تدارکاتی هیأت‌ها برای تسهیل در کار آنها؛
- ۸- بررسی و تجزیه و تحلیل نتیجه کار هیأت‌ها در وزارتخانه یا سازمان متبوع در تهران و شهرستان‌ها و آثار این فعالیت‌ها در سالم‌سازی محیط اداره‌های تابع و ارسال آن برای وزیر یا بالاترین مقام دستگاه متبوع و هیأت‌عالی نظارت در فاصله‌های شش‌ماهه و یک‌ساله؛
- ۹- دادن پیشنهاد به وزیر یا بالاترین مقام دستگاه متبوع جهت ایجاد شعبه یا شعبه‌هایی از هیأت‌ها در مرکز یا استان‌ها یا تعطیل کار بعضی از شعبه‌ها با توجه به حجم نیروی انسانی واحدهای مربوط به‌منظور پوشش مناسب در کلیه واحدهای تابع و وابسته؛
- ۱۰- حضور مستقیم در جلسه‌های نمایندگان موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه، جهت اطلاع از آخرین نقطه نظرها و تأمین هماهنگی هرچه بیشتر در کار هیأت‌های مربوط؛
- ۱۱- ارتباط با دیوان عدالت اداری و تمرکز این تماس‌ها در مرکز، به‌منظور ایجاد هماهنگی لازم با دیوان مزبور.
- تبصره-** برای انجام وظایف یاد شده در این ماده، دفتری با عنوان "دفتر هماهنگی هیأت‌ها" در هر یک از دستگاه‌های مندرج در تبصره (۱) ماده (۲) این آیین‌نامه زیرنظر نماینده موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه ایجاد می‌شود.
- ماده ۳۶-** کلیه هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر، همچنین واحدهای وابسته به

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۴۹

دستگاه‌های مربوط مکلفند با نماینده موضوع ماده (۳۴) دستگاه‌های متبوع، همکاری‌های لازم را معمول دارند.

ماده ۳۷- "هیأت عالی نظارت" موضوع ماده (۲۲) قانون مرکب از سه نفر از نمایندگان موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه به پیشنهاد معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور و تصویب هیأت وزیران و یک نماینده از قوه قضاییه به ریاست معاون یاد شده یا معاون یا نماینده وی تشکیل می‌شود.^۱

تبصره- آیین‌نامه مربوط به چگونگی کار هیأت عالی نظارت به تصویب هیأت یاد شده، می‌رسد.^۲

ماده ۳۸- هیأت‌های موضوع قانون و کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور مکلفند با هیأت عالی نظارت، هماهنگی و همکاری‌های لازم را معمول دارند و مدارک لازم را در اختیار هیأت یاد شده قرار دهند.

ماده ۳۹- کلیه هیأت‌های رسیدگی کننده مکلفند جهت صدور آرا از فرم‌های مخصوصی که از طرف دفتر هماهنگی و نظارت بر امر رسیدگی به تخلفات اداری (دبیرخانه هیأت عالی نظارت) تهیه و ابلاغ می‌شود، استفاده کنند.

ماده ۴۰- در صورت انحلال هیأتی توسط هیأت عالی نظارت، مراتب به اطلاع بالاترین مقام دستگاه مربوط می‌رسد و مقام مزبور موظف است حداکثر ظرف (۳۰) روز نسبت به تشکیل هیأت جدید اقدام و پرونده‌های مربوط را جهت رسیدگی به آن هیأت ارجاع کند.

ماده ۴۱- برای رسیدگی به پرونده اتهامی اعضای هیأت‌های موضوع تبصره (۱) ماده (۲۲) قانون، هیأت عالی نظارت حسب مورد یکی از هیأت‌های موجود را تعیین کرده و پرونده موردنظر را به آن هیأت ارجاع می‌کند و هیأت تعیین شده، مکلف به رسیدگی است.

۱- اصلاحی ۱۳۸۱/۹/۱۱ و ۱۳۸۷/۲/۱ هیأت وزیران

۲- آیین‌نامه هیأت عالی نظارت در تاریخ ۱۳۷۳/۳/۱۲ به تصویب هیأت عالی نظارت رسیده است.

فصل پنجم - سایر مقررات

ماده ۴۲- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مکلفند هر ماه یک‌بار، گزارشی از فعالیت‌های خود را که دارای تعداد آرای صادر شده و پرونده‌ها تحت رسیدگی و موضوع‌های طرح شده است، همراه با یک نسخه از آرای صادر شده به نماینده موضوع ماده ۳۴ این آیین‌نامه در دستگاه متبوع ارایه دهند. هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مستقر در هر استان موظفند یک نسخه از گزارش یاد شده را برای اطلاع استاندار به استانداری مربوط ارسال کنند.

ماده ۴۳- برقراری مقرری یاد شده در ماده (۱۱) قانون، مستلزم تقاضای کارمند و در غیاب یا فوت او، مستلزم تقاضای وراث قانونی وی است که پس از بررسی و با تشخیص و تأیید هیأت تجدیدنظر مربوط انجام می‌پذیرد. ملاک (۵) سال سابقه و (۵۰) سال سن مربوط به زمان صدور رأی است.

تبصره ۱- هیأت تجدیدنظر هر سال یک‌بار، وضع معیشت خانواده این قبیل افراد را بررسی کرده و با توجه به نتایج بررسی، نسبت به قطع یا کاهش یا افزایش مقرری یاد شده، با رعایت حداکثر مقرر تصمیم مقتضی را اتخاذ کرده و گزارش آن را به هیأت‌عالی نظارت ارسال می‌کند.

تبصره ۲- مقررات مربوط به برقراری حقوق وظیفه در مورد وراث، در مورد افراد خانواده کارمند منفصل نیز باید رعایت شود.

ماده ۴۴- اعضای هیأت‌عالی نظارت^۱، هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری، نمایندگان موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه و کارکنان دفترهای آنها، اعضای گروه‌های تحقیق و بازرسی‌های هیأت‌عالی نظارت، در مدتی که در مشاغل یاد شده انجام وظیفه می‌کنند از فوق‌العاده جذب اضافی، علاوه بر فوق‌العاده جذب استحقاقی موضوع ماده ۶ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت تا ۲۰٪ برخوردار می‌شوند.

۱- اصلاحی ۱۳۸۱/۷/۷ و ۱۳۸۲/۵/۲۹ هیأت وزیران

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۵۱

میزان فوق‌العاده مزبور با توجه به حجم وظایف و مسؤولیت‌های محول شده به شرح زیر پرداخت می‌شود:

- اعضا و دبیر هیأت عالی نظارت، معاونان دفاتر هماهنگی و نظارت، نمایندگان وزرا و اعضای اصلی هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری حداکثر ۲۰٪؛
- اعضای علی‌البدل هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری، گروه‌های تحقیق، بازرسان و کارشناسان دفاتر هماهنگی حداکثر ۱۵٪؛
- سایر کارکنان دفاتر هماهنگی و هیأت‌ها حداکثر ۱۰٪.

ماده ۴۵- هیأت‌ها موظفند اسامی و مشخصات اعضای اصلی و علی‌البدل و تغییرات آنها را همواره از طریق نمایندگان موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه به هیأت عالی نظارت اعلام کنند.

ماده ۴۶- اداره‌های کارگزینی مکلفند یک نسخه از احکام کارگزینی مربوط به کارمندی را که محکوم به بازنشستگی، بازخرید، اخراج یا انفصال داریم از خدمات دولتی می‌شوند، به سازمان امور اداری و استخدامی کشور ارسال کنند.

ماده ۴۷- این تصویب‌نامه جایگزین تصویب‌نامه شماره ۲۵۲۲۷/ت ۲۷۵ هـ مورخ ۱۳۷۳/۷/۱۶ می‌شود.

معاون اول رییس جمهور- حسن حبیبی